

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээзет

Шэпхъэшхухэм адиштэнхэм пае

Хъалыгъум ыкы Iашу-иушуухэм шапхъэхэмкэ язытет лъыплэгъэним, пхъэм, чычIэгъ банигъэхэм якъегъэкокын хэбзэнчъеу щымытыним, нэмыкI Ioфыгъохэми щатегущыIагъех мыщ фэгъэзэгъе республикэ Комиссием изэхэсигъоу тыгъуасэ щыIагъэм.

Адыгэ Республикаем и Лышхъеу Къумпыл Мурат ишъэрылькэ ар зэришагъ АР-м и Премьер-министрэ илэнатэ зыгъэцкэлэрэ Геннадий Митрофановым.

Адыгейм хэгъэгу клоцI Ioфхэмкэ и Министерствэ экономикэ щинэгъончъэнимкэ ыкы къольхъэ тын-тыхыным пэшүе-клогъэнимкэ и Гъэйорышланлэ ишащэ игуадзэу Кубэшыч Муратрэ тыхъэзэтиуухъэрэ дунаир къеухумэгъэнимкэ ыкы чыюопс къекуапIэхэмкэ шьолтыр Гъэйорышланлэм ишащэу.

Сергей Колесниковымрэ зытегущыIэхэрэ лъеныкъомкэ зэфэхысыжыхэр къашыгъэх. Нахыбэрэмкэ хэукунонгъеу къыхагъэшырэр ишыкIэгъе ыкы фитынгъе къязытыре тхапэхэр амыыгъхеу ятIэр, пашахор, мыхъо-пшэхо зэхэлтыр къызэрчахырэр ыкы къызэрэрэшкырэр ары.

АР-м мэххэмкэ и Гъэйорышланлэ ишащэу Былымыхъэ Рэшьдэ къызериуагъэмкэ, чыгъеу раупкыгъэр къезышкырэ автотранспортхэм алъеныкъокн 2020-рэ ильесым упплэкун

585-рэ, нэмыкI рейд Ioфхъабзэхэр зэхашагъэх. Шапхъэхэр зыукуягъэхэм атыральхъеэ тазырым щыщэу сомэ мин 513,2-рэ къызэкIагъэклюжыгъ, блэккыгъе ильесим мыщ фэдэниухатэ егъепшагъэмэ, а пчагъэр нахыб. Гъэйорышланлэм-рэ хэбзэухумэкло къулыкъухэм-рэ зэгъусэхэу мэзыр хэбзэнчъеу изыупкыхэрэр къыхагъэшкыгъэх. ЗэкIэмкли бэзджэшэгъэ 14 агъенунфыгъ, ахэмкэ уголовнэ Ioфхэр къызэуахыгъэх.

— Мэзыр хэбзэнчъеу изыуп-

къихэрэм апешуекIогъэним епхыгъе Ioфыгъохэм Адыгейим и Лышхъеу ынаэ атет. Мы ишъэрыльыр гъэцкIэгъэним мэхханэшо зэрилэр Къумпыл Мурат пчагъэрэ къыхигъэшкыгъ. Хэбзэнчъеу зеклохэрэм тичыопс зэрарышхо рагы. Арышь, мыщ дэжым республикэм ихэбзэ къулыкъухэм, муниципалитетхэм, хэбзэухумаклохэм яо зэхэлъеу Ioф зэдашIэн, хэбзэнчъеу зеклохэрэр къыхагъэшынхэ ыкы ишъэдэкIыж арагъэхын фое, — къыхигъэшкыгъ Геннадий Митрофановым.

Мэхханэшо зиэ лъеныкъохэм ашыц цыифхэм агъефедэрэ гъомылалхъэхэр шэпхэшуухэм адиштэу щытынхэр. Ашхэхэх хъалыгъур, Iашу-иушуухэр.

Мыщ епхыгъеу къэгүшкыгъ Роспотребнадзорым Адыгейимкэ и Гъэйорышланлэ ишащэу Сергей Завгороднэр. Республиком исхэм анахъеу къыхахырэ продукциер зэгъэшIегъэним

фэш зэхашгэгъе упплэкунхэм къызэррагъэлэгъуагъэмкэ, ишъэкIэ зигугуу къэтшыгъе гъомылалхъэхэр нахыбэу агъефедэхэ хъугъэ, анахъеу къоджэ ишээлхэм адсхэм.

Хъалыгъур, Iашу-иушуухэр къыдэзгэкIырэ объекти 150-м ехуу Адыгейим щатхыгъ. 2019-рэ ильесым мыщ фэдэ продукцион тонн 226-рэ ауплэкүгъ, хъалыгъур зэкI пломи хъунэу шапхъэхэм адештэх. Ау таможен-нэ союзым итэхргламент къыгъэнэфэрэ шапхъэхэр амьгъэцакIэхэу къыхэкIы, продукцием ишыгъэнимкэ ыкы маркировкэ шыгъэнэхэ ыкыгъэхэр къыхагъэшхэх. НэмыкI лъеныкъохэмкэ Ioфхэм язытет зылкьит, щынагъо щыIэп.

Адыгейим и Лышхъеу мы Ioфыгъом ынаэ зэрэтетир, тицыифхэм яшылэнгъэрэ япсаунгъэрэ щинэгъончъэнимкэ аш мэхханэшо зэрилэр Геннадий Митрофановым кIэхум къыуагъ.

Сурэтхэр хъарзынэхым къыхэтхыгъэх.

Адыгеим идепутат гъэтэрэзыжынхэм якІэщакІохэм ашыщ

УФ-м и Къэралыгъо Думэ Іоныгъом и 15-м зэхэсигъоу илагъэм іекъыб къэрал компаниеу Урысыем юф щызышІэхэрэм хэбзэаххэр зератырэ шапхъэхэм афэгъэхыгъэ гъэтэрэзыжынэу хэбзэаххэмкэ Кодексым фашыщтхэр апэрэ еджэгъумкэ щаштагъэх.

Шыгу къэдъэкъыжын, іекъыб къэрал компаниеу Урысыем ихбзэаххэр къулыкъухэр зылын-пльэхэрэм хэбзэаххэр зератыщтхэр шапхъэхэр 2014-рэ ильэсыр ары Кодексым зыха-гъэхжыгъягъягъэхэр. Ахэм хэбзэаххэмкэ законыр амну-

къоным ыкыи экономикэм хэхонигъэе езгъэшыщт мылькур іекъыбым мыклоным пае аущтэу зыклашыгъягъэр. Бизнесым иягъэ езгъэкъирэ ўыклашыгъэу мы шапхъэхэм яэхэр ильэсихым къэлгъягъягъягъэхэр. Ахэр дэгъэзыжыгъэнхэм

шапхъэхэр щылэнгъэм щылхы-
шыцьгъэе зэрэххурэм тызэрэ-
ллыпльагъэм мы законопроек-
тыр къакіекъягъэр. Иекъыб къэрал
компаниехэм УФ-м хэбзэахх-
эмкэ и Кодекс зэргэцаклэ-
рэм фэгъэхыгъэ упчлабэ биз-
несым илагъ. Гүшүлэм пае,
организацием икутамэу къы-
зээуиххэрэм мылькоу хиль-
хэрэм ылъеныкъоклэ фитыны-
гъэу илэхэм ягъэфедэн епхыгъэ
юфхэр икьюу пъэнэфэгъягъэхэр.
А ўыклагъэр дэгъэзыжыгъянэнэу,
шапхъэхэр зэхэугуфыкыгъэу
хэбзээуцуугъэм къыщыгъянэн-
хэрэу предложение къэтхыгъэ.
Инвесторым хахую илэм къы-
хэхыгъэ хэбзэаххэрэу ытрым
ылъеныкъоклэ гъэтэрэзыжын-

хэм къэшакло тафэхъугъ. Псэо-
лъэшхэм яофшэн шэпхъаклэу
къыххягъэхэм адиштэрэ гъэт-
эрэзыжынхэр хэбзэаххэм-
кэ Кодексым фэшыгъянхэм
мэхъянэшко ил. Гъэтэрэзыжын-
хэм ашыщхэр компаниер зые
къэралыгъоми, юф зышишэрэ-
ми хэбзэаххэр ашитынхэм
фэгъэхыгъэх. Анахъэу къыхэз-
гъэшти сшоигъор къэралыгъом
мылькур зэрикыщтыр нахь
гъэспынкэгъэн гухэль зэрэти-
мыэр ары. Хэбзээуцуугъэхэм
зэпстэури зэхэугуфыкыгъэу
ашыгъянэнэфэгъянэр, шапхъэ-
хэр шхъадж зэрэфаеу ымыгъ-
эфедэшьунэу шыгъянэр ары
тызыфаер, — къыуагъ Владислав Резник.

Гъэсэныгъэм илІыкІохэр зэфищэштых

Шольырхэм азыфагу щызэхашэрэ форумэу «Трансформация высшего образования и трансфер технологий в цифровой экономике» зыфиорэр Мыекъопэ къэралыгъо технологоческэ университетым Іоныгъом и 21-м ўыклошт.

2020 — 2022-рэ ильэсхэм апшъэрэ еджаплэхэм хэхонигъэе ышынным ипрограммэ ар къыдыхэлтигъягъэр.

Мыекъопэ къэралыгъо тех-

нологическэ университетымрэ Лъяпкъ ушэтын университетэу Санкт-Петербург дэтымрэ мы юфхъабзэм иклэшакло.

Шуагъэ къэзитырэ гъэлоры-

шлэн шыкіэхэу апшъэрэ еджаплэхэм ашыгъэфедэгъянхэм фэшл Урысые Федерацием апшъэрэ гъэсэныгъэмкэ ыкыи шлэнгъэмкэ, просвещениемкэ

я Министерствэхэм яллыклохэр опытэу алэклэлтэмкэ форумым хэлэжэштхэм къадэгощэштых.

Университет ыкыи шлэнгъэ-

ушэтын гупчэ 200-м ехъу,

Урысыем ишьолъыр 20-мэ ягъэцкэлэхэм хэбзэ къулыкъухэм яллыклохэр юфхъабзэм къеклоплэштых.

Упчлэ шхъалэу къыщаэтыштхэр: апшъэрэ еджаплэхэм ягъэлорышлэхэм системэ шыкаклэхэр хэгъэхэгъянхэр, цифре шыклемтет экономикэм фырагъэджэнхэмкэ амалыкэхэр къэгъотыгъянхэр, апшъэрэ еджаплэхэм ятхнологиехэр ыкыи япроектнэ юфшэн хэхонигъэе егъешыгъянэр.

ІШШЫНЭ Сусан.

Рэхъатныгъэр къаухъумэ

Адыгэ Республикаем хэгъэгу клоцл юфхэмкэ и Министерствэ щатхыгъэ народнэ дружинэ 45-мэ нэбгырэ 411-мэ къулыкъур ащахы. Общественнэ обьединением 2-мэ хэбзэуххумэн лъеныхомкэ юф ашлэ (нэбгырэ 65-рэ). Свидетельствэ 47-рэ аратыгъ.

2019-рэ ильэсыр тштэмэ, народнэ дружинэхэмрэ общественнэ обьединениехэмрэ полити-

цейскэхэм ягъусэхэу общественнэ рэхъатныгъэр къаухъумэгъэенным фытегъэпсыхъэгъэ юфхъа-

бзэхэм гъогогу 900-рэ хэлэжагъэх. Зэдагъэцкэгъэ юфшэнным ишуагъэхэм администратор

тивнэ хэбзэукъонигъэ 1217-рэ къыхагъэшыгъ, ахэр зезыхъээхэ нэбгырэ 1205-рэ къаубытагъэх.

2020-рэ ильэсэм имэзи 8 изэфхысыжхэмкэ, народнэ дружинэхэм ыкыи общественнэ обьединениехэм яллыклохэр юфхъэбзэ 300-м ехъумэ ахэлэжагъэх, общественнэ рэхъатныгъэр къаухъумагъ. Нэмыкы къулыкъухэм ягъусэхэу дэкыгъо 400-м ехъу ашыгъ. Зэпахырэ узэу коронавирусым епхыгъэ юфхъабзэхэм ахэр чанэу ахэлэжагъэх.

Нэбгырэ 3730-мэ къахагъэшыгъ

Шышхъэум и 16-м сыхыатыр 10-м ехъулэу зэпахырэ узэу коронавирусир Адыгеим щыпсэурэ нэбгырэ 3730-мэ къахагъэшыгъ.

Ахэм ашыщуу нэбгырэ 490-мэ ялазэх (чэц-зымафэм нэбгырэ 20 хэхъуагъ), хъужыгъэр — нэбгырэ 3210-рэ (чэц-зымафэм нэбгырэ 26-рэ хэхъуагъ), зидунай зыхъожыгъэр нэбгырэ 30 (зи хэхъуагъэп).

**НЭБГЫРЭ 3730-рэ
РЕСПУБЛИКАМ ИМУНИЦИПАЛИТЕХЭМ
АТЕГОЩАГЪЭУ:**
— Мыекъупэ — 1219-рэ;
— Тэхъутэмыхоэ районыр — 695-рэ;
— Красногвардейскэ районыр — 448-рэ;

**коронавирус :
официальнэ къэбар**

- Мыекъопэ районыр — 341-рэ
- Адыгэхъалэ — 305-рэ;
- Теуцожь районыр — 294-рэ;
- Кошхэблэ районыр — 215-рэ;
- Шэуджэн районыр — 116-рэ;
- Джэджэ районыр — 97-рэ.

Лъэнъикъо пстэуми иягъэ аригъэкъыгъэми...

Адыгэир инвесторхэмкэ нахь хъопсагъоу, экономикэм инвестицеу кыхальхъэрэр нахьыбэ шыгъенир республикэ пащхэм пшъэрыль шъхъаэу зыфагъеуцужыхъэрэм ащищ. 2020-рэ ильэсэм иапэрэ мэзих изэфэхъысыжъэу АР-м экономикэ хехъоныгъэмкэ ыкчи сатыумкэ и Министерствэ кышыгъэм ар кышыхигъэшыгъ.

Тызыхэт ильэсэм иапэрэ мэзих пстэумки сомэ миллиард 17,5-рэ инвестицеу кыхэльхъягъэ хъугъэ. Анахьыбэ ащ зилах хэльхэр жыбыгъэм ыкчыачкэкэлоф зышлэрэ паркыр Джэджэ районым щызгъэпсыгъэ АО-у «ВетроОГК» зыфилорэр (сомэ миллиарди 6,8-рэ), фэбэлэ комплекс Тэххутымыкъою районым щызышыгъэ ООО-у «Зеленый домыр» (сомэ миллиардрэ миллион 29-рэ), тыгъэм ыкчыачкэкэлоф зышлэрэ электростанции къэзышыгъэ ООО-у «ВИЭ» зыфилорэр (сомэ миллион 422-м ехъу) ыкчи сатышынгэлэ гупчэшхоу «МЕГА Адыгэяр» зыгъекъэжъэу ыкчи зеэгъэушьюмбъурэ ООО-у «ИКЕА» зыфилорэр (сомэ миллион 283,7-рэ) ары.

Инвестициехэр нахьыбэ хъунхэр энергетическэ инфраструктурэм изытет бэкэе епхыгъ. Министерствэм идоклад къызэрэшхагъэшыгъэмкэ, ащ фэдэ къячлэхэр нахьыбэ шыгъэнхэм пae УФ-м энергетикэмкэ и Министерствэ, ПАО-у «Россети», «Кубаньэнерго», «Газпром» зыфилхэрэм зэпхынгъэ адьрялэо лоф адашэ.

Пэшпорыгъэшьэу къызэралтытагъэмкэ, 2020-рэ ильэсэу тызыхэтим пстэумки сомэ миллиард 37-рэ фэдиз инвестицеу Адыгэим иэкономикэ кыхэльхъягъэ хъущт.

Джащ фэдэу бизнес цыклюм ыкчи гуртым щылажьхэрэм лоффшакэкэ амал тэрээхэр ятыгъэнхэм республике пащхэм лъэшэу анаэ тет. Ащ пae сомэ миллион 278-рэ зытефэшт шъольыр проект зэфэшхъафэу 5 пхыраши.

«Расширение доступа к финансовым ресурсам» зыфилорэ проектын къыдыхэльхъягъэу бизнес цыклюм ыкчи гуртым ащылажьхэрэм ахьшэ лоффшакэкэ.

язытырэр «Фонд поддержки предпринимательства» зыфилорэ компаниер ары. Мэзихэу зигуу тшырэм чыфэ (микрозайм)

системэ гъэпсыгъэним ыкчи къоджэ кооперацием зөгъэушомбъгуягъэним афгъэхъыгъэм къыдэльхъягъэу, егъэжьаплэ

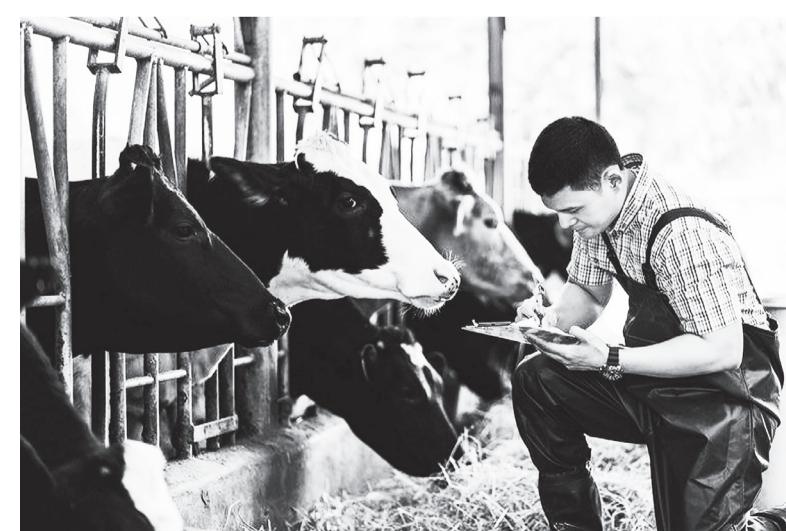

88-рэ пстэумки ащ ытыгъ. Ар сомэ миллион 221,5-рэ мэхъу.

Бизнесэм пыльзуу, ау шэсэу къыгъэльэгъон зимишхэм Гарантийн фондым ипрограммэклэ лоффшакэгъу арагъэгъоты. 2020-рэ ильэсэмкэ ащ сомэ миллион 31,4-рэ къыдэльхъягъагъ, зеришыклагъэм тетэу агъэфедагь.

Ильэсэу тызыхэтим бизнес цыклюм ыкчи гуртым ясубъект 23-мэ сомэ миллион 50-кэ республикэр шыхъат афэхъугъ. Ащ ишүаагъакэ сомэ миллиони 126-рэ банххэм чыфэу къалахын алькыгъ.

Шъольыр проектэу фермерхэм лоффшакэкэ ятыгъэнхэмкэ

ашынэу грантхэр мэкъумэш-фермерскэ хъызметшлэпэ 11-мэ аратыгъ. Ар пстэумки сомэ миллион 25-рэ мэхъу. Ашкэ мэкъумэш технике къащэфыгъ, фэбаплэхэр агъеуцугъэх, агъэтысхъашт рассадэхэр, чылэпхъякэхэр зэргэльэтигъэх. Джащ фэдэу зы мэкъумэш кооператив ащ хэхэм щэ къызэрэшищэфырэм пэуигъахъэрэ ахъщэм чычылэхэйнэу сомэ миллион 33,4-рэ фагъэкъуагь.

Зэпахырэ узэу дунаир зэлтызыкүгъэм бизнес цыклюм ыкчи

гуртым исубъектхэм ашыщи-бэхэм иягъэ лъэшэу аригъэ-кыгъ. Ащ фэшлэхэм фэгъэкотэнхэр ятыгъэнхэм фэгъэхъыгъэ законхэр АР-м и Парламент мэлыльфэгъу мазэм ыштагъэх.

Министерствэм къызэритыгъэмкэ, бизнес цыклюм ыкчи гуртым ясубъект 3065-мэ транспортным пae хэбзэлаххэр амтынхэу тхыльхэр агъэхъа-зыри атыгъэх. Джащ фэдэу 2020-рэ ильэсэм ишчлэ мазэ и 1-м үүж зягъэтхыгъэу, къызэркэлоу гъэпсыгъэ ыкчи «патентнэ» зыфилорэ системэхэмкэ хэбзэлаххэр зытырэ субъекти 168-мэ законым къышыдэллытэгъэ фэгъэкотэнхэр агъэфедэнхэу агъэпсын алькыгъ.

Зеконым ылъэныкъо Ѣылажьэрэ организациехэм, мы ильэсэм иапэрэ мэзих пштэмэ, апэрэ мээз зыгъущир ары нылэл лоффшакэлэнэу хъугъэр. Коронавирусны ылж къыкыкэ ахэр зэфэшыгъагъэх. Ащ лъэшэу иягъэ къэкъуагъ. А уахтэм пстэумки нэбгырэ мин 58-рэ нылэл Адыгэим къихъагъэр. 2019-рэ ильэсэм мыш фэдэ иуахтэ а пчагъэр мини 136,3-м нэсчытгээ.

АР-м зеконымкэ ыкчи курортхэмкэ и Комитет къызэрэрилтигъэшыгъэмкэ, мэлыльфэгъумэкъуогу мазэ зызэфшыгъагъэхэм зыгъэпсэфынэу Адыгэим къихъэрэ нэбгырэ мин 90-рэ фэдиз чэнагъэ ашыгъ. Джащ фэдэу цыфыбэ зыхэлажъэрэ лофтхабзэхэр зэхамыщэнхэу зэрэхъугъэми зеклоу къихъэрэ нэбгырэ пчагъэр мин 20 фэдиз къыцгъэлэгъ.

Зэпахырэ узэу зэрэдунаа зэлтызыкүгъэм лъэнъикъо пстэуми иягъэ зэраригъэкыгъээр нафэ. Ау ащ зимишомбъуным пae режим гъэнэфагъэу республикэр зытехъэгъагъэм игъорыгъоу къызэрэтекиыжырэм, кризисэу къызидыхыгъэм иягъэ нахь маклэу къэкъоным фытегъэпсыхъэгъэ лофтхабзэ зэфэшхъафыбэ пхырашии зэрэгагъэжъагъэм экономикэр зыгъиригъэцжынэу, цыфхэм яшылаки нахьышу хъужынэу гугъаплэ къетэ.

**Зыгъэхъазыгъыгъэр
ХҮҮТ Нэфсэт.**

Къэгъэльэгъонхэр, пшъэрыльхэр...

2020-рэ ильэсүм иапэрэ ильэсныкъо Адыгейм социальнэ-экономикэ хэхьоныгъэу ышыгъэхэм язэфэхьысыжьхэр ашыгъэх.

АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкэ ыкIи сатуумкэ и Министерстве къызэртыгъэмкэ, промышленнэ къыдэгъэкIынм индекс хэхъоныгъэшluхэр ышыгъэх ыкIи 2019-рэ ильэсүм имээзих егъэспаша-гъэмэ проценти 108,8-рэ мэхьу.

Төмөн проценти 100,0 ре. мөхүү.
Ашт дактоу псөэлөөшьыным, зекон индустрием, потребительске бэдзэрэм альэнькөкэ къэгъельэнгьохэр къеъыхыгъэх. Цыфхэм яхахьохэр нахь маклэ зэрэхъугъэм ыкли пандемием ильэхъан псэуальзхэм ашыщхэр зэрэзэфашьыгъэхэм къыхэкъыкэ розничнэ сатышынчир проценти 5,1 кло. из оцнүүц.

ныр проценти 5,1-кээ къеъыхыгъ.
Зеклоным епхъгъэ юфшлэнры 2020-рэ
ильзээм иапэрэ мэзиц нылэп загъэ
цэклагъэр. Ац къеъхыкылэ зеклохы
ялчыгъэ фэли 2,4-кээ нахь маклэ хүргэ

— Экономикэм ильэныкъо зырыз-хэмкээ къэгъэлъэгъонхэр къеңыхыгъэх.

Ашкіз зияғы къэкlyагъэр коронавирусым къыздыхыгъэ гумәкыгъохэр ары. Отраслэ пэпчъ loфхэм язытет зэхэфыгъэнным ыкли ащ къыдыхэлтыгъэу экономикэм хэхъоныгъэ ышыным тына!э тедгъэтын фае, — къылыагъ Адыгейим и Лышьхъеу Күмпльдэ Мурат.

Мы ильясым тельятағъэу инвестици-
еҳэмкіә һоғшылым мылькоу хальхыа-
щтым кызылкіәттәу ары пәшһорығъэ-
шъеу зерегупшысәхәрәр. Аш ушъхыагыу
шъхбағын фәхъухәрәм ашыщ предприя-
тихәм заушъомбгүйнүмкіә ықиң күэй
ашынхәмкіә энергокүйчәхәм зәращы-
кіәхәрәр. Мы гумәкығыр дәғъеззын-
гъеним пае республикам чанәу һоғ-
адешіә Урысыем энергетикәмкіә и
Министерствә, пәрыйтығъэ зыбыгъ ком-
панихәм.

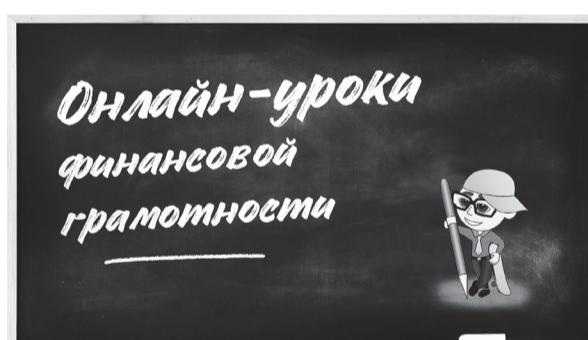

Пандемием ильъехъан экономикэм ыкъи цыфхэм Іэпъїэгъу афэхъугъэйнм-кіе къэралыгъом ипащэхэм унашъоу.

ашыгъэхэм яшыгъэшхо къэкъягъ. Аш епхыгъэ тофшлэнэр республикэм зэрифэштуушаа щизэхашагь.

Ахъщэр агъэIорышIЭНЫМ фырагъэджэштых

Урысым и Банк ифедеральнэ проектэу «Онлайн-уроки финансовой грамотности» зыфиорэр Іоныгъом и 16-м кызызэйуахыгь. Адыгейм ит гээсэнгъэм иучреждениехэр ашхэлдажхэх

Гурыт ыкIи гурыт хэушхъя-
фыкIыгъэ еджапIэхэм ачIэсхэм
мы программэр ательятаагь.
Егъэджэнхэр мэзи З клошт.
Интернет зычIещагъэхэу, ком-
пьютерым кэрысир кыыгъэлья-
гъоу, кыылорэр зыщызэхахырэ
еджапIэхэр проектым хэлэжьэн-
ха алъэкIышт.

Аш дақтоу, сэнэхъат зыщызэр-
гъэгъотырэ учреждениехэу тоф-
тхъбаазэм хэлэжьагъэхэм ягбъял-
шэмэ, Урысыемкіэ Адыгейм я
14-рэ, Кыблэ федеральнэ
шольтырыымкіэ — а 1-рэ чыңпір
үбүйткің.

— Финанс шлэнэгъэмкээ
егъэджэгүй сыхатхэр хабзээ
зэрхүүгьэу, ильэс зэклэльн-
клохэм зэхэтээш ыки шуа-
гъя къаты. Йудзыгээ шыкіэм
зэрэтетыгъэм емылтыгъяа,
гъатхэм Ѣылгээгъяа егъэджэнхэр
дагьжүү реклоригъяа. А уха-

Урысыем и Банк гъэсэнэй гъэмкэ ипроект зызэхищэрэр илъэси 4 хъугъэ. Экономикэ хъугъэш-шагъэхэм ялофыгъохэр бзэ кызыэрлыкокэ экспертихэм къацуатэ. Кредитхэм, страхованием, нэпцыкэ ахъщэ айзыыхырэ бзэджаш!эхэм зызэра щуухьумэштым афэгъэхыыгъэ темэхэр еджаклохэм нахь ашлогъаш!эгъоных. Аш нэмыкэ утчэү ахэм къатыхэрэм ащищых мылькур зэрагъэорыш!эштыр, бизнес зэрашыщтыр ыкын финанс амалэу ёыиэхэр зэрагъэ- федэштхэр.

ІЭШЬЫНЭ Сусан.

Шъугу къэтэгъэкъыжы

Къэралыгъом социальнэ Ѝэпү/Эгъоу
къытыхэрэм ашыщ фэгъэкlotэнхэр
зи/эхэм ыпк/э хэмьльэу Ѝэзэгъу уцхэр
къызэралек/игъахъэхэрэри.

Законым къызэрэштидэлтыгъэмкіе, федеральнэ фэгъэ-къотэнхэр зилемхэм социальне фэло-фашэхэр афагъэцкіе ўхама, хуауми ахэм ачып!екіе ахъщэ тын къафекъоштмэ ежхэм къыхахынэу амал я!. Цыфым ипсауныгъэ гумэкъыгъошко къызышыфимыхырыр уахтэм фэло-фашэхэм анахы ахъщэр нахь федэу къыщэхъушь, ар къыхехы, ау бэрэ къыхэкы йэ-зэгъу уцхэр ишкылагъэхэ хъугъэу, къыфэмышфышуухэу.

Ар къыдэшъульйтэныш, нахыпекі ахьцэр къыхшъухы-
гъагээ щытмэ, джыри зе шъуегупшисәкъын фае. Шыукігъо-
жыкъяэмэ, законым къызэрещдэлтатгъэм тетэу, чъептиогу
мазэм и 1-м шыомыкіеу лъэу тхылтыр УФ-м Пенсиехэмкэ
ифонд ешъутымэ хъущт. Ар МФЦ-м щыптын пльэкіышт, элек-
троннэ шыикіери къызфэбгъэфедэнэу амал щыл. Іэзэгъу учхэр
ыпкіе хэмьтлэу къызэратахэрэм лъэу тхылт атын ищыкла-
гъал.

Зыышуумыгъэгүпш, мыш дэжкым кыышхэшүхирэм шьо шууипсауныгъэ имызакъо, шууигупсэхэм ярэхбатныгын бэкээ зэрхгыгъэр. Кыышоөзэрэ врачым шууемуучыжьэу ахьцер кыыхшумых. АР-м пасауныгъэр къэухумэгъэнимкэ и Министерствэ испекалистхэм мы телефонынмкэ шъуактыфытэоми хүүшт: **52-32-29**.

Наурзэ Борис къызыхъугъэр ильэси 100 хъугъэ

Хыкүмыш, журналист ІэпэІэсагъ

Республикэм ихыкумышхэм Наурзэ Борис Батэ ыкъом игугу бэрэ шүүклэ ашлэу, ар цыф гъэшлэгъонэу, хыкум тоофхэм афытгээпсыхьагъэу зэрэщтыгъэр нахынжьхэм къалоу зэхэпхыщ.

Хэгъэгу зэошхом хэлэжьэгээ
Б.Б. Наурзэр Адыгейим имыза-
кьоу, нэмыйг чыпчэхэми ща-
шлэштыгъ. Ар псаугъэмэ, мэ-
лыльфэгъум и 10-м ыныбжь
ильяэси 100 хүнчтгэгъ.

Республикам ихыкумыш-хэм ягукъэйкэ Наурэз Борис зыщпэсүгъэ унэу урамэу Ком-сомольскэм тетым (кь. Мые-

юристэү щытыгъ, СССР-м ижурналистхэм я Союз хэтыгъ. Хэгъэгу зэошхом хэлэжьэгээ фронтовикым орден, медаль пчыагъэ кынфагъашьошагъ. Аш икъэлмийнда түүнч зауда кынчныгъ

рэ ильэсүм ар заом ащаагь. Волховскэ, Ленинградскэ фронт-хэм ашыкогъэ зэо пхъашэхэм ахэлжьагь, Выборг, Латвиер, Литвар, Эстониер, Данциг, Варшавэ шъхъафит зышыжьыгъэхэм ахэтыгь.

Б. Б. Наурзэр фронти 8-мэй ашыклогъэ заохэм ахэлжэйгээ. Игъашэл щыншэу мэфэ 1365-р заом щигъэкүягъ, Теклоныгъэр къэзыгъэблэгъагъэхэм, Берлин нэссыгъэхэм ахэтыгъ. Рейхстагым дэжь щытырахыгъэ сурэтхэр ашц иунагчо джыри щагъашлох.

Наурэз Борис тарихыр къезыхъумэн, аш уасэ фэзышын зыльэкырэмэ ащищыгъ. Идунае зехъожь нэуж аш иунэгъо архивэу заом фэгъэхыгъэ гукъэкыжжэхэр, юридическе лофыгъохэмкэ тедзэгъухэр, сурэт гъашгэгъонхэр зыхэлтым нэхуа-сэ фэххуугъэхэм ар нэрылтэгъу. Кытфэххуугъ.

Зыдээзэогъэ нэбгырабэмэ
Б. Б. Наурзэм зэо ужми зэ-
пхыныгъэ пытэ адьрилагъ. Ащ
итхыльтэу Хэгъэгу зэошхом фэ-
гъэхыныгъэ игукъэкыжхэр къы-
зыдэхъагъэр бзэ къызэрыйкло-
къэ, гурынгъошүүкъэ тхыгъэ.
Ышхъэктэ пэклэкигъэхэр, заоу
зыихэлэжъагъэр ары ащ къы-
тхыхъэхэрэр.

Наурзэ Борис Нюрнбергскэ процессым хэлэжьагхээм зэо ужым alykIэнэу инасып кы-

Къэлгъэн фае хыкумыш
нубжыкъэхэри ащ зэрэзыди-
гъасаштыгъахэр

Зигугыу күтештыгыэ тхыльтым
къылдэхъэгъэ шъыхъэхэу «Об
уважении к закону», «О куль-
туре в судебной работе», «О
судебной этике» зыфилохэрээр
хыккумыш! ныбжык!эхэм афэ-
Гэхьыгъэх.

Б. Б. Наурзэм сэмэркъэй дахэр иклэсагь. Итхыльтэй «Гъэн-ны ыкли щхэны» зыфиорэм

Ильяс 40-м къехъукIэ Б. Б. Наурзэр хыыкумышиI къулыхъухэм аицэлэжьагъ, ильяс 25-рэ Адыгэ автоном хэкум ихыкумышиIхэм пэцэнзыгъэ адзыэрхъагъ, РСФСР-м изаслуженэ юристэу щитыгъ, СССР-м ижурналистхэм я Союз хэтыгъ.

**Наурзэ Борис Нюрнбергскэ процессым хэлэжьа-
гъэхэм зэо ужым агуулэнэу инасын къыхыгь.
Гүшүүлэхэд пае, ац ныбджэсгүүнэгээ адьриагь Нюрн-
бергскэ процессымкээ гъэмысээгээ шихыагэу щиты-
гъэ R. A. Руденкэм, ац иходзагээу, «Нюрнбергский
эпилог» зыфиорэ тхылтыр зытхыгъэу Л. Н. Смир-
новым, А. И. Полторак ыклю нэмыгкхэм.**

къуапэ) 2015-рэ ильэсүм мыжьобгъу къышыфызэйхыгъ.

Ильэс 40-м къехъкуэ Б. Б. Наурзэр хъыкумыш къулыкүхэм ашылжэягь, ильэс 25-рэ Адыгэ автоном хэкум ихыкумышхэм пэцэнгыгэ адызэрихагь, РСФСР-м изаслуженне

листэу, тхаклоу Б. Б. Наурзэм ишылэнгъэрэ иловшлеклагъэрэ афэгъэхьыгъэ материалхэр бах шалт их.

Заом ыпэкіэ Наурзэ Борис Красногвардейскэ районымкіэ Джамбэчые гурыт еджаплэм кіләегъаджәү щыләжьаг. 1941-

хыгъ. Гүштээм пае, аш ныб-
джэгүнчэгээ адьрилагь Нюрн-
бергскэ процессымкэ гъэмь-
сэкло шхъяэу щытыгъэ Р. А.
Руденкэм, аш игодзагъэу,
«Нюрнбергский эпилог» зы-
фиорэ тхылъяр зытхыгъэу
Л. Н. Смирновым, А. И. Полто-
рак нийтийнамыгъум.

умышхэу уеджэн пльэкыщтэп.
Фронтовик лыбланэу, хын-
кумыш зафэу, журналистэу,
Хэгъэгум ипатриот шылпкъэу
Наурэз Борис лъяуж дахэ ду-
наим къытыринагъ, ныбжын-
кэхэмкэ аш ишыиэнгъэ щы-
сэтехыпшэу щыт.

Остставкэм зээл нэүж Б. Б. Наурзэм Кавказ заом фэгье-хыгъэ тарихъ очеркхэр ытхыгъэх. Итхылъэу «Уважать и исполнять закон» зыфиорэм аш гупшицы шъхъялэу щыпхырищыгъэр хабзэм игъэптиэнкіэ, бзэджэшлагъэхэм нахь пхышэу апэуцужкыгъэнымкіэ туйбитэгъэ икъурэ лыгъэрэ ахэлъын зэрэфаер ары.

ТРЭХЬО Аслын.
Адыгэ Республикаам ихын-
кумышхэм яветеранхэм
я Совет итхамат, УФ-м
ихынкумышхэм я Совет
хэт, УФ-м ыкы АР-м яза-
служеннэ юрист, Адыгэ
къералыгъо университетым
икафедрэ ипащ, Пшызэ
къералыгъо университетым
ипрофессор.

Адыгейим ихъызмэтшапи хэлажъэ

Іоныгъом и 15-м профессиональны
ыкли бытовой химием ия З-рэ Ду-
нэе къэгъэлъэгъонэу «ChemiCos-
осень 2020» зыфиорэр Москва
къышызэйахыгъ.

Мы йофтхъабзэм хэлажээ ыкIи ипродукции площадкэү «Крокус ЭКСПО» къыштегъельагьо Адыгейим икIыгъэ хъызмэтшапIэу ООО-у «ДОМ БЫТХИМ» зыфиорэр. Урысаем ыкIи дунаим ябэдзэршынпIэхэм зэпхыныгъэу ащаидырилэм зыргыгъэушьомбгъунэу, компанияне пэрытхэм оптизуя Iэр къапихынэу, ежь къыдигъекIырэри ыгъэлтэгъонэу ащ амал къыритьгь.

КъыдигъекIырэри ыгъэлтэгъонэу ащ амал къыритьгь.

ХъызмэтшапIэр мы йофтхъабзэм хэлэжъэнымкIэ Адыгэ Республиком предпринимательствам Испытэгъу етыгъэнымкIэ ифонд зэрэдэлгээр арь. АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкIэ ыкIи сатыумкIэ и Министерствэ къызэрэщаугъэмкIэ, Лъэпкъ проектэу «Малое и среднее предпринимательство и поддержка индивидуальной предпринимательской деятельности» зыфиорэм ар къыдыхээ

Къылхэгъэшыгъэн фаер

Псауныгъэр къэухъумэгъэныр

Сомэ миллионы 145-рэ фэдиз пэIуагъэхъагь

Медицинэ организациехэм ящыкIэгъэ компьютернэ оборудование зэфэшхъафхэу Адыгэ Республикаем псауныгъэр къэухъумэгъэнымкэ и Министерствэ кыщэфыгъэхэм сомэ миллионы 144,8-рэ атефагь.

Ахэм ашыцых хэутыгъэхэр къыдээзыгъэжъыре VipNet-коор-

динаторхэр, нэмыхкIэри. Шольтыр проектэу «Создание единого цифро-

вого контура на основе единой государственной информационной системе-

мы здравоохранения» зыфиорэм къыдыхэлъятахъ, пстэумки пкыигъо-

1400-м ехъу къалекIэхъагь.

— Адыгэим имедицинэ организациехэм ящыкIэгъэ компьютернэ техникэр ягъэгъотыгъэным ыкIи къэбарыр къэухъумэгъэным епхыгъэ Ioftkhabzэхэр ыкIэм фэклонхэм яамал мы программэм къеты. Медицинэ документхэр электроннэ шынкэм тетэу атхын, сыматахъ, —

джэр электроннэ чэзыум хагъеуцон, телемедицинэ улчэжъэгъухэр ашынхэ амал враахэм яэшт, — къышауагь псауныгъэр къэухъумэгъэнымкэ министерствээм.

Мы уахътэм къашэфыгъэ техникэм игъеуцун ыкIи игъэфедэн епхыгъэ Ioftshэнхэр makloх.

ІЭШЬИНЭ Сусан.

Мэкъумэш хъызмэтыр

Гъэтхасэхэр Iуахыжых, бжыхасэхэр агъэхъазырых

Медицинэ организациехэм ящыкIэгъэ компьютернэ оборудование зэфэшхъафхэу Адыгэ Республикаем псауныгъэр къэухъумэгъэнымкэ и Министерствэ кыщэфыгъэхэм сомэ миллионы 144,8-рэ атефагь.

Адыгэим ичыгулэжхэм гъэтхасэхэм яложын лъагъэкIуатэ. Нахыпэкэ кызыэртIогъагь, пстэумки гектар 102657-рэ мыйзэ ар хъущтыгъ.

Инахыбэр, 55069-р, тыгъэгъазэм рагъэубытыгъагь. АР-м мэкъу-мэшымкэ и Министерствэ Іоныгъом и 16-м тызэрэшигъэзогъэзогъэмкэ, ашт инахыбэр, 44879-р, аложыгъах. Гуртымкэ лъытагъагь, зыгектарым центнер 21,2-рэ къырахъажыкы, тонн 94991-рэ къаугоижъыгъ. Ашкэ пэртнтигъээр Шэуджэн районым ичыгулэжхэр арь зыгъыгъир. Тыгъэгъэзогъектар 10115-рэ апхыгъагь, центнер 22-рэ, арь гуртымкэ лъытагъагь, къырахъах.

Чылапхъэ ашыщт натрыфым иложын Джэджэ, Кошхэблэ ыкIи Шэуджэн районхэр арь зыщирагъэжъяаъэр. Пстэумки гектар 24352-рэ республикэм щапхыгъагь, 2130-рэ Iуахыжыхыгъ. Муниципальнэ образованищым ячыгулэжхэм зыгектарым, гуртымкэ лъытагъагь, центнер 50 къырахъах.

БылымIус ашыщт натрыфым зыщижалхъэгъагьэр Кошхэблэ, Красногвардейскэ, Джэджэ, Мыекъопэ ыкIи Теуцожь районхэр арь. Гектар 1388-рэ хъущтыгъагь, ашт иложын, оммыгъэохъухэмэ, непэ аухыщт.

Соем пстэумки гектар 7081-рэ республикэм щырагъэубытыгъагь. Ашт щыщэу 4632-рэ арь

Iуахыжыхыгъагь. Гуртымкэ лъытагъагь, центнер 21,1-рэ къырахъах.

Мыгъэ Адыгэим пындж гектар 9624-рэ щыхальхъагь. Красногвардейскэ, Тэхъутэмыхкое, Шэуджэн районхэр арь мыкультурэм анахъэу зыщыпильхэр, Теуцожь райоными маклэу, гектар 231-рэ, щырапхыгъ. Тэхъутэмыхкое районым ипъинджахъэм ашт иухыжыхын рагъэжъагь. Гектар 6492-рэ 464-рэ хагъэкъыгъ, гуртымкэ лъытагъагь, центнер 41,7-рэ къырахъах.

Джащ фэдэу хэтэрхыгъ 218-рэ пстэумки мыйзэ Адыгэим щагъэтисхъэгъагь. Ар Iуахыжыхыгъах. Пстэумки тонн 1411-рэ къаугоижъыгъ. Картоф

гектар 64-рэ агъэтисхъэгъагь, 55,5-рэ арь лэжъыгъэ къэзытыгъэр. Пстэумки тонн 717-рэ къырахъахыгъ.

Нашэ, хырыбыдз ыкIи къэбжье зыгъэтисхъэгъэхэр Джэджэ ыкIи Шэуджэн районхэр арь. Пстэумки гектар 522-

рэ хъущтыгъэх, тонн 2250-рэ къаугоижъыгъах.

Чыгулэжхэм гъэтхасэхэм ялхыжын даклоу бжыхасэхэм чыгухэр афагъэхъазырых, кымаффир изыхыщт рапсым ипхъэни рагъэжъагь.

ХҮТ Нэфсэт.

Хыкум приставхэм къаты

Чыфэр къырагъэпшыныгъ

Адыгэим икъэлэ шхъаI щыпсэурэ хъульфыгъэм гъогурыкIоныр щинэгъончъэнымкэ Къэралыгъо автоинспекцием итазыр 25-рэ, джащ фэдэу хэбзэлахъэмкэ ыкIи кредитхэмкэ чыфэр тельтигъэр кыпшыныгъ имыльку ыгъэфедэн зэрэфимытымкэ унашьо зашы нэуж.

Хъульфыгъэм ылъэнүкъокI къызэуахыгъэ Ioфым изэхэфын фэгээзэгъагьэр хыкум приставхэм я Мыекъопэ къэлэ отдел арь.

Чыфэр зытэльным мылькоу илэр зэрагъэшлагъ, іэкъыб къэралыгъом къыщыдаагъэкъыгъэ автомобиль тетхагъагь агъеунэфыгъ ыкIи ашт арест тыралхъагь.

Ашт ыуж хъульфыгъэм ичыфэхэр къыпшыныжъыгъ, ашкэ Ioфыр зэфэшыжъыгъэ хуугъэ.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу Адыгэимкэ и Гъэлорышланэ ипресс-къулыкъу.

АР-М ХЭГЬЭГУ КІОЦІ ІОФХЭМКІЭ и МИНИСТЕРСТВЭ КҮЕТЫ

Уголовнэ Іоф кызызІуахыгъ

Урысыем хэгъэгу кіоці Іофхэмкіэ и Министерствэ Тэххутэмькье районымкіэ иотдел наркотикхэр хэбзэнчъеу кырамыгъеклоқынхэм лыпльэрэ иподразделение икүулыкъушлахэм зэхащэгъэ упльэкун Іофтхабзэхэм яшуагъекіэ мы муниципалитетым щыпсэурэ ильэс 43-рэ зыныбжь хуульфыгъэм иунэ наркотикхэр кырагъотагъэх.

Следовательхэм ыкіли экспертихэм посуплэр квальзы хуузэ, зэкоцыщыхъэгъэ пкыгыуиш зышгъэбыльтыгъэ чыпілэ кыхагъяшыгъ. Эксперт-криминалистхэм зэрэгүүнфыгъемкіэ, хуульфыгъэм иунэ кырагъотагъэр кілэ, ар грамм 500 хуущтыгъэ.

Экспертизэм изэфхыхысихъхэм ыкіли аугъоигъэ материалхэм кьапкырыкъяхээ ильэс 43-рэ зыныбжь хуульфыгъэм ылъэнкъокіэ хэбзэухумаклохэм уголовнэ Іоф кызызІуахыгъ. Аш лажъэ илэу загъенүфыкіэ ильэси 10-м нэс хуванс кыхын ылъэкыщт.

Хуульфыгъэр аубытыгъ, нэмыкі бзэджешлахъэхэм ахшщахъэм джыре уахътэм аупльэкун.

ГъогурыкІон ныр щынэ- гъончъенным пай

Федеральнэ программэу «Гъогурыклоныр щынэгъончъенир» зыфиорэм кыдыхэлтыгъэу гъогум ушызеклон зэрэфаам фэгъэхыгъэ Іофтхабзэхэр полицием икүулыкъушлахэм Адыгэкаалэ щырагъеклоқыгъэх.

Адыгэкаалэ имежрайон сымэджэц щызэхашэгъэ программэм ны ныбжыкіхъэр ыкіли сабый кызызфехъунэу ежхэрэр хэлжэхагъэх. Кілэцыклоу щынэгъончъеу кызызрепщэкын плэкыыштыр, аш фытэгъэхыгъэ шапхъэхэр бгэцэкіэнхэ зэрэфаар ахэм къафалотагъэх.

Джаш фэдэу гъогум тет водителхэмий гущыгъэгъя афэхъугъэх, псынклашэу земычъенхэм, лъэрсрико зэпрыкылэхэм адэж кыщыцуунхэм мэхъаншхозяяэр агу къагъекыжыгъ.

Еджаплэхэм ачлэс кілэеджаклохэмий зэлукгэгъу-зэдэгущыгъухэр адырлаагъэх.

Іофтхабзэм иятІонэрэ едзыгъо макло

Зыныбжь имыкүгъэхэм альэнкъокіэ бзэджешлахъэхэр зэрамыхъанхэм, ахэм яфитыныгъэхэр ыкіли яштоигъоныгъэхэр къеухумэгъенхэм фытэгъэпсихъэгъэ оперативнэ-пэшорыгъэш Іофтхабзэу «Іэтаху — еджаплэ» зыфиорэм иятІонэрэ едзыгъо макло.

Хэбзэухумаклохэм ягусэхэу Іофтхабзэм хэлажъэх АР-м хэгъэгу кіоці Іофхэмкіэ и Министерствэ дэжэ щызэхашэгъэх. Общественнэ советын илъиклохэр. Джаш фэдэу мы Іофыгъом изэшлохын фэгъэзэгъэ Іовшлэкло куп ведомствэм зэхицаг.

Хэбзэухумаклохэм анахъэу аналэ зытырагъетыщтыр профилактическэ учетын хэт Іэтахохэр ары. Джаш фэдэу урокхэр зыщицыкорэ уахътэм зыныбжь имыкүгъэхэр общественнэ чыпілэхэм ачмыгъенхэм лыпльэштыр. Аш нэмыкіэу кілэцыклохэм ыкіли нытыхэм зэлукгэгъу-зэдэгущыгъухэр адашыг, шапхъэу щылэхэр агъецэкіэнхэм фаузэнкыг.

Зы нэбгырэ хэкІодагъ

Іоныгъом и 7-м щегъэжъагъэу и 13-м нэс республикэм иргэдэх хуульфыгъэхэгъи 8 кватехъухыагъ. Ахэм зы нэбгырэ ахэкІодагъ, 8-мэ шьобжхэр атешагъэхэх хуульфыгъэ.

Тхамафэм къыклоці гъогурыклоным ишапхъэхэр тьогогу 2159-рэ аукъаагъэу хэбзэухумаклохэм агъунэфыгъ. Ешуагъэу рулым кірьсигъээ водитель 33-мэ административнэ шьэдэкыж арагъэхыгъ. Мыш фэдэу хуульфыгъэхэр анахыбэу зыщагъэунэфыгъэхэр Мыекуапэрэ Тэххутэмькье районымрэ.

Лъэрсрикуи 156-мэ альэнкъокіэ административнэ протоколхэр зэхагъяацаагъэх.

Гъогурыклоным ишапхъэхэр жуугъэцэкіэнхэу, сакынныгъэ кызахжэхжүүлэфнэу полицием икүулыкъушлахъэх кышьоджхэр.

ПсынкІэу зафэжъугъаз

Бзэджешлахъэ кыжкуудызэрахъагъэмэ хэгъэгу кіоці Іофхэмкіэ кыулыкъухэм псынкІэу зафэжъугъэзэн фае.

Хэбзэгъэуцугъээр зыукууагъэм ынэгү, аш щыгыгъээр, итеплэ зыфэдэр шыгуу ишбуубыт. ПсынкІэу Іофеу полицием иномерэу 02-м шытуу, джащыгъум бзэджешлахъэр къаубытынмкіэ амалышуухэр щылэ мэхъ.

**НэкІубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ТХАРКЬОХЬО Адам.**

Спортымрэ щыІэнныгъэмрэ

Дышъэу къыхырэм хегъахъо

БэнэпІэ алышрэгъум Тулпэрэ Айдэмэр итэу иныбджэгъухэр, кыифэгумэкъихэр къеджэх: «Емыгъех! Емыгъех!» Аш фэдэ уахтэм сида аш ыгу ихыкырэр?

Урысыем и Улшыгъэ Клычэхэм дзюдомкіэ язэнекъокъу 2, хэгъэгум истудентхэм язэнекъокъу 2 дышъэр къащихыгъ. Урысыем и Кубок фэгъэхыгъэ зэнекъокъум дышъэр къышыдхыгъ. Адыгэ Республикаем дзюдомкіэ ихэшыпкыгъэ командэ хэтэу Урысыем изэнекъокъу зыхлажъэм, джэрээр кыфагъэшьшошагъ.

Аш фэдэ Ѣитхуціэхэр зиле бэнаклор Мыеекъупэ иурам шъхьаалеу Краснооктябрьскэм рыхкозэ тызызэлокіэм, цыиф кызэрклоу зэрэштыр къыхыгъ. Кызыштыхъуяарын. Ныбджэгъухэм, тренерхэм къатегуши. БэнапІэм тетэу кыфэгумэкъхэр къеджэхэ зыхукул, ыгу къаалты.

ГушыІеныр зикласехэм «Осэпсым къуашъор щефы» аралоу къызэрэхэкъирэм А. Тулпарэр Ѣигуаз. Кыдэгүүштэрэ цыифхэм сидигуу лытэныгъэ афешы, адыгагъэ адзыэрхэ.

Кошхаблэ Ѣыригъэжъагъ

Икъоджэ гупсэу Кошхаблэ Ѣыпсэуээ, дзюдомкли, самбэмкли банэштыгъ. Ятэу Аскэрбый ары тренер-къелэгъаджэу илагъэр. Нарт шъаом бэнаклехэр шоғъэшэгъоногъэх. Зэнекъокъум теклоногъэр Ѣышуахыгъеу ядэж къызыкъожыкіэ, унэм исхэм, гъунэгъухэм шэхэу гу ляташтыгъ.

Айдэмэр тхъаусыхэштыгъэп. Илэпэлэсэногъэ хигъэхъон зэрэвфаэр, гутъэр чинэ зэрэмхъуяштыр зыдишгъэжъхээ, ыпекіэ пльэштыгъ, спортым Ѣыцэрихъохэм Ѣысэ атырихыштыгъ.

Хъасанэкъо Мурат зыпк итэу самбэмкіэ зэрэбанэрэм А. Тулпарэр лытпльэштыгъ. Спортым шэн-хабзэу илэхэм нахь куоу зашигъэгъозэнэмкіэ тренерхэр, бэнаклохэр упчэлжъэгъу ышынгъэх.

Мыеекъупэ къызэкъом

Сэнэхъятау къыхихыштым егупшиши, Тулпэрэ Айдэмэр Мыеекъопэ къэралыгъо технологоческе университетын чэхъагъ, псеэольшэш факультетыр къуухыгъ.

Еджэнимрэ спортымрэ зэрэзгъусэхэм игутиныгъэ кылэштыгъ. Адыгэ Республикаем

«Спорт зэІукІэгъухэм уахэлэжъагъэу Мыеекъупэ укъекъожы зыхукул, пшъхъэ Итэгъэу тренерхэм, спортсменхэм, улахылхэм уауукІэ пшъоигъу. Аш фэш бэнапІэм гъэхъагъэ Ѣыпшын фае».

изаслуженнэ тренерэу Бастэ Сэлымэ ишацэу дзюдом ишъэфхэр зэригъашштыгъэх.

— Тренерыр сэрикіэ сяят, сикилэлэгъадж, сышнахыгъ, — къеуатэ А. Тулпарэм. — Узэгурьон, лытэныгъэ зээфэшын зэрэфаэр ор-орэу зыдэшштыгъ. Бэнекіэ закъор арэп тренерым къысифуатэрэр. Лъэпкь шэхжыр, адыгагъэр, Ѣынэнигъэм изэхъокыногъэхэр зэдэгүүшгъэгъухэм ашыпхырештих.

Адыгэгур къитео

Зэльашіэрэ археологу, Адыгэ Республикаем культурамкіэ изаслуженнэ юфышшэу Тэу Аслын къелшакло фэхъуи, нархтэм я Адыгэ Хасэм изэлукіэхэр пэсэрэ лъэхъанын Ѣышызэхшэштыгъ. Бэнекіэ закъор арэп тренерым къысифуатэрэр. Лъэпкь шэхжыр, адыгагъэр, Ѣынэнигъэм изэхъокыногъэхэр зэдэгүүшгъэгъухэм ашыпхырештих.

— Гъобэкуае пэмчыжъеу Адыгэ Хасэм хэтхэр зэрэшь-зэлукіэштыгъэхэм Тэу Аслын тышигъэгъозагъ, — къеуатэ А. Тулпарэм. — Чыпіэр дэхдэд. Пэсэрэ лъэхъанын пэсэупшээ зэрэштыгъэр псынкіэу къэштэ. Тэу Аслын тилашшэу тарихь пкынгъохэр а чыпіэм къыщыгъотьгъэх. Тренеруу Бастэ Сэлымэ а мафэм тигъусагъ. Мыеекъупэ ткызызэкъожы, къэлтэгъугъэр бэнаклохэм тренерхэм къафи-иотэжыгъ.

Республикэ общественнэ движниу «Адыгэ Хасэм» игъэцэкилэхэр куп изэхэсигъо Гъобэкуае дэж Ѣышэхишэн имурад. Хасэм итхаматэу Лымынгъекъо

Рэмэзан къызэрэтиуагъеу, зэпахыре узым къыхекіеу юфхэр лъагъекъотэнхеу амалхэр зэпифэхэрэп. Ареу Ѣитми гутъэр чланэрэп.

Адыгэ Хасэм изэхахьеу Гъобэкуае пэмчыжъеу Ѣышкоштым культурэм, спортым ялофышшэхэр хэлэжэштых. Бастэ Сэлымэрэ Тулпэрэ Айдэмэррэ бэнаклохэм ялэпэлэсэногъэ къызэрэхъэлэгъошт едзыгъор Адыгэ Хасэм изэхэсигъо Ѣышэхашшт.

Лыхъужъхэр ящисэх

Тулпэрэ Айдэмэр Кошхаблэ Ѣеджээ, къелэлдажаклохэм язэлукіэхэр патриотическе плуныгъэм фэгъэхыгъэхэм ахэлажьэштыгъ. Спорт джэгукіэ «Зарничэм» хэтэу зэнекъокъухэм хагъеунэфыкырэ чыпіэхэр къащидхыштыгъ.

Лыхъужъж, лэжэхэр Ѣытхуум яхылгэгъе зэлукіэгъухэр, пчыхъэзэхахъхэр шоғъашшэгъоногъэх. Хэгъэгу зэошхом иветеранхэм ягууэкъижхэм игуапеу ядэу-штыгъ.

Бэмэшшэу къалэу Иваново хэгъэгум и Улшыгъэ Клычэхэм дзюдомкіэ язэнекъокъу Ѣышуагъ. Нарт шъаохэм зэлукіэгъухэм медальхэр къащахыгъэх. Ацу-мыжъ Азэмэтэр Тулпэрэ Айдэмэррэ дышъэр къахыгъ. Дэхъу Азэмэт, Ингъуш Владимир, Лышэ Харунэ тыхжыныр къафагъашшошагъ.

Иваново ткылоным ыпекіэ улпъялхунхэр, егъэджэн-зэхахъхэр къелэ-лъяхуужьеу Севастополь Ѣыштиагъэх. Тизэдэгүүшгъэгъу лъягъэгъуатэ Тулпэрэ

Айдэмэр. — Адыгэ Республикаем Ѣышш къалэхэр Севастополь дээ къулыкъур Ѣызыхыхэрэм та-лиягъ. Лыхъужъж Ѣыкы лэхъэко Ѣытхуум яхыгъэ чыпіэхэр зэдгээлэгъуяш.

Хэгъэгу зэошхом ильэхъан Адыгэим икъигъэхэр Севастополь икъеухумэн хэлэжээгъэ дээклохэм лыгъеу зэрахъагъэм тиспортымхэр, тренерхэр аргушох, Ѣысэ атырахызэ, спортышхом гъэхъагъэхэр Ѣашах.

Шэнышу афэхъугъ

Республикэм испортымхэр зэнекъокъухэм ахэлэжээнхеу гъогу зытхъэхкіэ, адыгэ быракъыр зыдаштэнэ шэнышу афэхъугъ. Бастэ Сэлымэрэ тизэдэгүүшгъэгъу къызэрэхъигъэшгъэ, адыгэ быракъыр зэнекъо-къум Ѣашабыатэ, нэпээпль сурэтхэр атырахи.

— Спорт зэлукіэгъухэм уахэлэжъагъеу Мыеекъупэ укъекъожы зыхуукіэ, пшъхъэ Итэгъэу тренерхэм, спортымхэм, улахылхэм уауукІэ пшъоигъу. Аш фэш бэнапІэм гъэхъагъэ Ѣыпшын фае.

Урысыем дзюдомкіэ изэнекъокъу 2021-рэ ильэсийн, йоныгъо мазэм, Мыеекъупэ Ѣышэхашшт. Зэлукіэгъухэм тибэнаклохэм за-фагъэхъазыры. Ягуетынгъэкіэ, ямедальхэмкіэ тагъэгушонэу афэтэло.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Сурэтим итхэр: **Бастэ Сэлым Ѣыкы Тулпэрэ Айдэмэр.**

**Зэхээшагъэр
ыкы къыдэзыгъэ
къэлхырэр:**
Адыгэ Республикаем лъяпкь Иофхэмкіэ, Икъыб къэралхэм ачы-псэурэ тильэпкь-гъухэм адырээ зэхъи-ныгъэхэмкіэ Ѣыкы къэлхырэр жуугъэм иамалхэмкіэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыИэр:
385000,
къ. Мыеекъупэ,
ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм къаихырэр А4-кіэ заджэхэр тхъапхэу зипчагъэкіэ 5-м емыхъухэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтэр 12-м нахь цыкунуу Ѣытэп. Мы шапхэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкегъэкъожых.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын Иофхэмкіэ, тел-радиокъэтынхэмкіэ Ѣыкы зэлты-Исыккіэ амалхэмкіэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпІэ гъэлоры-шапІ, зэраушихъятыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекъупэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Зэкіэмкіи
пчагъэр**
4545
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1696

Хэутынм узчи-къэтхэнэу Ѣыт уахтэр Сыхьатыр 18.00
Зыщыхаутырэр
уахтэр Сыхьатыр 18.00

Редактор
шхъялэр
Дэрбэ
Т. И.

Пшъэдэкъыж
зыхыре
секретары
Тхъаркъохъ
А. Н.